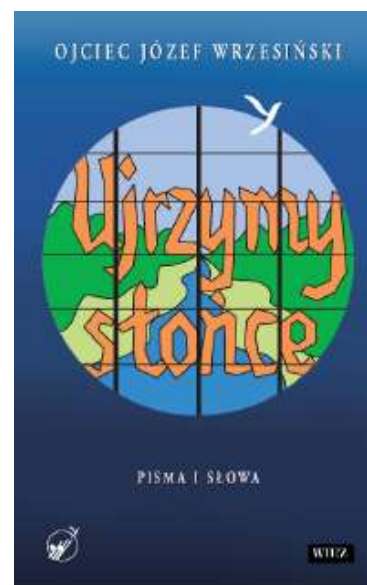

Komunikat prasowy i Pakiet informacyjny dla prasy

14 lutego 2008 r.

Dwudziesta rocznica śmierci Ojca Józefa Wrzesińskiego

Nowe podejście
do praw człowieka,
demokracji
i walki ze skrajnym ubóstwem

Stowarzyszenie Przyjaciół
Międzynarodowego Ruchu
ATD Czwarty Świat w Polsce
www.atd.org.pl

11.02.2008

Partner:

14 lutego 2008 r.

Dwudziesta rocznica śmierci Ojca Józefa Wrzesińskiego

Z okazji 20-tej rocznicy śmierci Ojca Józefa Wrzesińskiego, różne ważne wypowiedzi i teksty tego obrońcy praw człowieka i innowatora w dziedzinie pracy socjalnej będą dostępne w języku polskim.

Dzięki współpracy między Wydawnictwem WIEŻ oraz Międzynarodowym Ruchem ATD Czwarty Świat (ATD = All Together in Dignity po angielsku), **w końcu lutego ukaże się książka Ojca Józefa Wrzesińskiego „Ujrzymy słońce. Pisma i słowa”**. Jest to wybór różnorodnych tekstów, artykułów, szkiców i wystąpień publicznych założyciela Ruch ATD Czwarty Świat, w których dzieli się on swoimi przemyśleniami dotyczącymi świata skrajnej nędzy i wskazuje drogę do zbudowania demokratycznego społeczeństwa opartego na prawach człowieka, w którym nie byłoby zjawiska wykluczenia.

„Nie boję się powiedzieć, że moim zdaniem, Ojciec Józef Wrzesiński wprowadził rewolucję w sposobie podejścia do tematów biedy i demokracji, tak samo jak Mikołaj Kopernik wprowadził rewolucję w sposobie postrzegania wszechświata, i tak samo, jak Maria Skłodowska-Curie wprowadziła rewolucję w świecie nauk jądrowych albo jak Janusz Korczak zasadniczo zmienił sposób, w jaki powinno się pracować z dziećmi” – mówi Pierre Klein, który przygotował książkę „Ujrzymy słońce. Pisma i słowa”.

Książka posłuży do przygotowania polskiej delegacji, która weźmie udział w międzynarodowej konferencji pod tytułem „Wykluczenie wyzwaniem dla demokracji: myśl Józefa Wrzesińskiego ciągle aktualna” - 4-5 grudnia 2008 r. w Paryżu

Józef Wrzesiński (Joseph Wresinski w Francji), syn Polaka i Hiszpanki, urodził się w Angers, we Francji, 12 lutego 1917, w rodzinie bez środków do życia. Od dziecka poznał z bliska skrajne ubóstwo, niesprawiedliwość i przemoc. W 1957 wraz z wieloma rodzinami odrzuconymi przez społeczeństwo założył ponadwyznaniowy Ruch ATD Czwarty Świat.

W 1987r. zredagował głośny raport *Skrajne ubóstwo a niestabilność ekonomiczno-społeczna*. Raport określa nędzę jako pogwałcenie całości praw człowieka oraz ogłasza, że nie można zwalczyć nędzy bez jednoczesnego uznania najbardziej potrzebujących za partnerów.

17 października 1987 r. – na kilka miesięcy przed śmiercią – Ojciec Józef Wrzesiński na zgromadzeniu Obrońców Praw Człowieka w Paryżu odsłonił przy placu Trocadéro płytę z napisem: *Tam, gdzie ludzie skazani są na życie w nędzy, prawa człowieka są łamane. Jednoczenie się dla ich poszanowania jest najświętszym obowiązkiem*. Ten dzień, 17 października, został ogłoszony przez ONZ Międzynarodowym Dniem Walki z Ubóstwem. W Polsce, od roku 2007, Dzień Walki z Ubóstwem jest obchodzony pod patronatem Rzecznika Praw Obywatelskich (www.przeciw-ubostwu.rpo.gov.pl).

Kontakt w Warszawie : Pierre Klein: atd-warszawa@neostrada.pl – 0505 222 609
Cezary Gawrys: cezary.gawrys@wiez.com.pl – 0601 802 101

Kontakt w Kielcach : Anna Śleźnik : atdczwartyswiat@wp.pl – 0668 045 345

Informacje dodatkowe :

- 1. Ojciec Józef Wrzesiński (1917 – 1988)**
- 2. O Ojcu Józefie Wrzesińskim**
- 3. O książce „Ujrzymy słońce. Pisma i słowa”
(Wydawnictwo WIEŻ - w końcu lutego 2008)**
- 4. Międzynarodowa konferencja
„Wykluczenie wyzwaniem dla demokracji:
myśl Józefa Wrzesińskiego ciągle aktualna”
4-5 grudnia 2008 r. w Paryżu**
- 5. Międzynarodowe Centrum im. Ojca Józefa
Wrzesińskiego - Francja**
- 6. O Ruchu ATD Czwarty Świat**

1 – OJCIEC JÓZEF WRZESIŃSKI (1917-1988)

W ubogim domu w Angers we Francji, **12 lutego 1917** roku, przychodzi na świat Józef Wrzesiński. Jego ojciec jest Polakiem, a matka Hiszpanką.

W Soissons, 29 czerwca 1946 r. Józef Wrzesiński przyjmuje święcenia kapłańskie. Przez dziesięć lat jest proboszczem w wiejskiej parafii. W 1956 r. dostaje od biskupa propozycję dołączenia do obozowiska dla bezdomnych w Noisy-le-Grand pod Paryżem.

14 lipca 1956 r. Ojciec Józef dołącza do 252 rodzin, które mieszkają w obozowisku. Przeżywa prawdziwy szok. Później napisze: „Tego dnia wszedłem do świata udręki”. Od tego momentu walczy o uznanie dla tego ludu, który poszukuje swojej godności oraz posiada niepowtarzalne oraz niezbędne dla społeczeństwa doświadczenia i wiedzę.

„Prześladowała mnie myśl, że te rodziny nie wyjdą z nędzy tak długo, dopóki nie zostaną uznane jako całość, jako lud, tam, gdzie decydują o tym inni ludzie. Przynależę sobie, że jeżeli tu zostanę, to zrobię wszystko, żeby te rodziny mogły przekroczyć progi Watykanu, Pałacu Elizejskiego, ONZ...”

W Noisy-le-Grand zaproponuje rodzinom stworzenie przedszkola i biblioteki. „To nie żywności i odzieży potrzebują ci ludzie, lecz szacunku i uniezależnienia się od dobrej woli innych.” Powstają więc: kaplica, warsztaty dla młodzieży i dla dorosłych, pralnia, salon piękności dla kobiet...

Wraz z rodzinami z Noisy-le-Grand Ojciec Józef Wrzesiński zakłada stowarzyszenie "Aide à Toute Détresse" (ATD), co znaczy 'Pomoc wobec każdego nieszczęścia' (Dzisiaj skrót ATD oznacza „A Tous la Dignité”, czyli „godność dla wszystkich”). Jest pewien, że: „Nędza jest wytworem człowieka i tylko człowiek może ją unicestwić.” Mężczyźni i kobiety z różnych stron zaczęli do niego dołączać. Niektórzy wybrali zaangażowanie się z najuboższymi. Tak powstaje wolontariat Ruchu ATD Czwarty Świat.

Od 1979 r., jako członek francuskiej Rady Ekonomiczno-Społecznej, Ojciec Józef Wrzesiński pracuje nad raportem dotyczącym ważkich następstw społecznych i politycznych ubóstwa w Europie i na świecie: **„Skrajne ubóstwo a niestabilność ekonomiczno-społeczna”**, który zostaje przyjęty 11 lutego 1987 r.

Raport określa nędzę jako pogwałcenie praw człowieka oraz ogłasza, że nie można zwalczyć nędzy bez jednoczesnego uznania najbiedniejszych za partnerów.

Kilka miesięcy później, **17 października 1987 r.**, w Paryżu, na apel Ojca Józefa Wrzesińskiego odpowiada ponad 100 000 osób, które wyrażają potrzebę zjednoczenia się dla respektowania praw człowieka. Spotykają się na paryskim placu Trocadéro, w miejscu, gdzie została podpisana Powszechna Deklaracja Praw Człowieka. Tego dnia ma miejsce odsłonięcie płyty pamiątkowej, która głosi, że najbiedniejsi są kreatorami braterskiego społeczeństwa. Zapisano na niej apel Ojca Józefa: **„Tam, gdzie ludzie są skazani na życie w nędzy, Prawa Człowieka są łamane. Jednoczenie się dla ich poszanowania jest najświętszym obowiązkiem.”**

To wydarzenie spowodowało, że data 17 października zostaje oficjalnie uznana przez ONZ jako **Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem**. (www.oct17.org)

Replika płyty z apelem Ojca Józefa Wrzesińskiego 17 października 2007 r. Kielce – Polska

14 lutego 1988 r. Ojciec Józef Wrzesiński umiera i zostaje pochowany w Méry-sur-Oise (Val d'Oise, Francja), tam, gdzie znajduje się międzynarodowe centrum Ruchu ATD Czwarty Świat. Odtąd jego nazwisko jest łączone z wyzwoleniem najuboższych, przez całe życie był bowiem jednym z nich.

2 - O Ojcu Józefie Wrzesińskim

*„W wymiarze międzynarodowym „**Podejście Wrzesińskiego**” stanowi ważną deklarację społeczną. Jest to próba zmobilizowania ogromnego potencjału społecznego w programie, którego współtwórcami są biedni.*

*Naczelną zasadą powinno być, że zwalczanie ubóstwa jest zarówno obowiązkiem społeczeństwa, jak i prawem najuboższych. Wolność od ubóstwa jest prawem, które jest realizowane tylko wtedy, kiedy każdy z nas, zarówno bogaty jak i biedny, współdziała z innymi. Takie przesłanie niesie ze sobą „**Podejście Wrzesińskiego**.”*

Lord Scarman, OBE (Oficer Orderu Imperium Brytyjskiego), 1991

Ten znany brytyjski prawnik prowadził śledztwo w związku z zamieszkami w londyńskiej dzielnicy Brixton w 1981 r.. Zmarł w 2004 r..

*****

„Ostatnia sesja podkomisji ds. praw człowieka Narodów Zjednoczonych odbyła się w sierpniu 2006. Sesja ta stanowiła zwrot ku przyszłości. Przyjęto jednomyślnie historycznej wagi dokument pt.: „Projekt wytycznych dotyczących skrajnego ubóstwa oraz praw człowieka”*.

*Idea ta ma długą historię. **Po raz pierwszy została zaprezentowana na forum Narodów Zjednoczonych, kiedy to w 1987 r. Ojciec Józef Wrzesiński wystąpił przed Komisją Praw Człowieka.**”*

Emmanuel Decaux, członek Podkomisji ds. Popierania i Ochrony Praw Człowieka Narodów Zjednoczonych, 2006

* „Projekt wytycznych dotyczących skrajnego ubóstwa oraz praw człowieka: prawa ubogich” załączony do rezolucji na temat Promocji oraz Ochrony Praw Człowieka przyjętej przez Podkomisję ds. Popierania i Ochrony Praw Człowieka 2006/9 dnia 24 sierpnia 2006 r.

*****

Jan Paweł II zwraca się do międzynarodowej delegacji osób skrajnie ubogich, które biorą udział w projektach ATD Czwarty Świat.

Drodzy Przyjaciele,

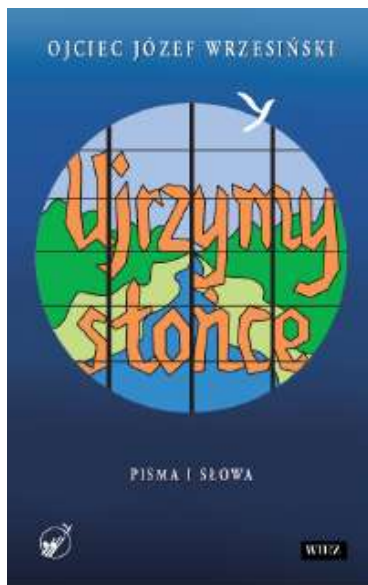
Jesteście szczęśliwi i wzruszeni przeżywając dzisiejsze spotkanie w imieniu wszystkich rodzin związanych z Ruchem ATD Czwarty Świat. Pozwólcie mi wyznać, iż jestem równie szczęśliwy i wzruszony jak Wy (...).

Dzielę z Wami również owo głębokie przekonanie, które wraz z ojcem Józefem Wrzesińskim od zawsze przekazujecie wszystkim braciom i siostram w biedzie. Ubodzy mogą być i powinni być pierwszymi wybawicielami ubogich (...).

Od momentu założenia, Ruch ATD Czwarty Świat przebył imponującą drogę. Jego przemyślane działania uwrażliwiają świat ludzi posiadających oraz unikają określania ich mianem ciemnych.

Fragmenty wypowiedzi **Jana Pawła II, 27 lipca 1989 r.**, Castel Gandolfo

3. O książce „Ujrzymy słońce. Pisma i słowa” Wydawnictwo WIEŻ - w końcu lutego 2008

Książka, przygotowana przez Pierre'a Klein'a, stałego wolontariusza ATD Czwarty Świat, od paru lat mieszkającego ze swoją rodziną w Polsce, jest wyborem najbardziej znamienitych wypowiedzi Ojca Józefa Wrzesińskiego. Stawia sobie za cel przybliżenie polskim odbiorcom postaci założyciela Ruchu ATD Czwarty Świat i wprowadzenie w jego tok myślenia. *“Zbudować społeczeństwo demokratyczne, oparte na prawach człowieka i przyjmujące jako busołą życiowe doświadczenie i nadzieje najuboższych – takie ambitne dążenie i takie wyzwanie pozostawił nam Ojciec Józef”* – pisze Pierre Klein w przedmowie *Do polskich przyjaciół*.

Na książkę składają się różnorodne teksty. Czytelnik znajdzie tu m.in. szkic autobiograficzny Ojca Józefa Wrzesińskiego *Wszystko zaczęło się, gdy miałem pięć lat*, wyjaśniający źródła i sens jego zaangażowania się w walkę o przywrócenie ludziom wykluczonym z powodu nędzy ich ludzkiej godności.

W luźnych zapiskach w formie wierszowanych strof pt. *Z myślą o jutrze* autor dzieli się w przejmujący sposób lekcją, jaką otrzymał w życiu od dzieci i dorosłych, żyjących w warunkach skrajnego ubóstwa.

Drugą warstwę książki stanowią wypowiedzi publiczne Ojca Wrzesińskiego. W krótkim tekście z 1977 r., z okazji 20. rocznicy utworzenia Ruchu ATD Czwarty Świat, przedstawia on leżący u podwalin Ruchu “potrójny sprzeciw”: wobec nieuchronności ubóstwa, wobec obciążania ubogich winą za ich los, i wobec marnotrawienia przez społeczeństwo doświadczenia ludzi ubogich. Kilka wypowiedzi bezpośrednio dotyczy wydarzenia na Trocadero 17 października 1987 roku; rozwijają one podstawową ideę, że istnienie skrajnego ubóstwa jest pogwałceniem całości praw człowieka.

Z kolei tekst *Wszystkie ręce są potrzebne, by odmienić oblicze ziemi* to żarliwe orędzie, wygłoszone w imieniu setek młodych ludzi z najuboższych środowisk, zgromadzonych w Genewie w siedzibie Międzynarodowego Biura Pracy w 1985 r., z okazji Międzynarodowego Roku Młodzieży.

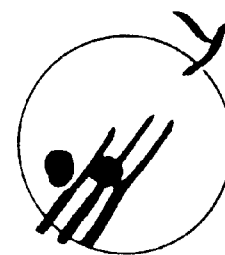
Nowatorskie podejście Ojca Józefa Wrzesińskiego do problemu nędzy najpełniejszy wyraz znajduje w fundamentalnym tekście *Najubożsi odkrywają przed nami niepodzielność praw człowieka*, przygotowanym przez niego na krótko przed śmiercią jako przyczynek do zbiorowej refleksji Państwowej Komisji Doradczej Praw Człowieka, ogłoszonej w 1989 r. z okazji dwóchsetnej rocznicy Rewolucji Francuskiej. *“Przywrócenie Praw Człowieka najuboższym z tej jedynie racji, że są ludźmi – tak pojmowana misja mogłaby być ogniwem łączącym wszystkie Kościoły, wszystkie religie, wszystkich ludzi dobrej woli”* – twierdzi Ojciec Wrzesiński.

Ostatni tekst w książce, *Bądźmy odważni*, to rodzaj ideowego testamentu Ojca Józefa. Jest to pełne nadziei słowo skierowane do wolontariuszy Ruchu ATD Czwarty Świat, nagrane na kasetę w szpitalu w przeddzień operacji serca, niewątpliwie w obliczu przeczuwanej śmierci. Tekst ten kończy się znamienitym słowem: *“Ufam”*.

Wybór tekstów Ojca Józefa Wrzesińskiego poprzedza obszernie Wprowadzenie pióra jednego z jego bliskich współpracowników, Jean-Claude Caillaux.

4 - Międzynarodowa Konferencja

„Wykluczenie wyzwaniem dla demokracji: myśl Józefa Wrzesińskiego ciągle aktualna”

Dignity and justice for all of us

organizowana przez ATD Czwarty Świat, Francuskie Stowarzyszenie Nauk Politycznych i paryskie “Sciences Po” w dniach 4-5 grudnia 2008 r. w Paryżu

Konferencja traktująca o problemie wykluczenia i chronicznego ubóstwa jest organizowana przez Międzynarodowy Ruch ATD Czwarty Świat we współpracy z Sciences Po¹ oraz Francuskim Towarzystwem Nauk Politycznych. Wydarzenie będzie miało miejsce w grudniu 2008 r., zbiegając się zarówno z dwudziestą rocznicą śmierci założyciela organizacji, Józefa Wrzesińskiego (1917-1988) jak i z 60-leciem Międzynarodowej Deklaracji Praw Człowieka (10.12.1948). Ideały leżące u podstaw współczesnych demokracji, takie jak wolność, pokój, sprawiedliwość, redukcja nierówności i poszanowanie praw człowieka, są nieustannie kwestionowane przez rzeczywistość społeczną. Występujące zarówno na Północy, jak i na Południu skrajne ubóstwo, przemoc, segregacja społeczna i wykluczenie, zmuszają nas do zadania sobie pytania co do skuteczności strategii przekuwania tych ideałów w praktykę.

Cele

Konferencja ta jest inna niż wszystkie. Jej celem jest uczczenie założyciela Międzynarodowego Ruchu ATD Czwarty Świat oraz przeanalizowanie jego myśli, z podkreśleniem wagi koncepcji „kultury wzbraniającej się przed nędzą”, za którą orędowną. Józef Wrzesiński zapoczątkował nowe podejście do ubóstwa, wiedzy, praw człowieka, demokracji oraz pokoju. Jego wizja głęboko poruszyła podstawy funkcjonowania współczesnych społeczeństw, motywując je do zachowania wierności wyznawanym przez siebie ideałom. Jego myśl była szeroko dyskutowana zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym, wywarła wpływ na instytucje europejskie i ONZ. Jednym z głównych założeń tej konferencji jest przeanalizowanie myśli Józefa Wrzesińskiego i skonfrontowanie jej z opiniami absolwentów szkół wyższych i aktywnych badaczy. Podjęta zostanie również próba osadzenia jego twórczości w historycznym kontekście rozwoju praw i idei oraz zestawienia jej z obowiązkami względem ludzi żyjących w skrajnej biedzie, borykających się z wykluczeniem i niemożnością egzekwowania swych praw.

Drugim celem jest próba zainicjowania dialogu pomiędzy badaczami i absolwentami, którzy są zainteresowani tą problematyką oraz ludźmi zaangażowanymi w zwalczanie chronicznego ubóstwa: osobami żyjącymi w ubóstwie, ale także osobami je wspierającymi (liderami publicznymi i prywatnymi itd.)

Ponadakademicki wymiar tej konferencji ma za zadanie ilustrować główne założenie międzynarodowego Ruchu ATD Czwarty Świat, dotyczące włączania ludzi żyjących w skrajnym ubóstwie w proces projektowania, wdrażania oraz oceny programów do nich zaadresowanych.

¹ Sciences Po - powszechnie używany synonim dla grupy składającej się z sekcji badawczej pod nazwą *Fondation Nationale des Sciences Politiques* oraz jednej z wiodących uczelni francuskich *Institut d'Etudes Politiques de Paris*. Na Sciences Po składa się siedem ośrodków badawczych zgrupowanych wokół dziedzin takich jak nauki polityczne, socjologia, ekonomia i historia <http://www.sciences-po.fr/english/index.html>.

Partnerzy

Przygotowaniem konferencji zajmuje się ATD Czwarty Świat wraz z „*Centre International Joseph Wresinski*”; głównymi partnerami są: Francuskie Towarzystwo Nauk Politycznych reprezentowane przez przewodniczącą Nonnę Mayer i sekretarza generalnego Yvesa Deloye, oraz Sciences Po w osobie przewodniczącego - Richarda Descoings. Zostało zmobilizowane całe środowisko badawcze Science Po (badacze, wykładowcy oraz doktoranci). Przedstawiciele głównych laboratoriów badawczych Science Po są reprezentowani w międzynarodowych komitetach naukowych: Centrum Badań Politycznych (CEVIPOF), Centrum Badań i Studiów Międzynarodowych (CERI), socjologicznym Obserwatorium Zmian (OSC) oraz Centrum Historycznym Sciences Po.

Wymiar międzynarodowy

Zapewnienie konferencji międzynarodowego charakteru będzie wynikiem działań wielu zespołów ATD Czwarty Świat; trwający proces przygotowawczy ma na celu zgromadzenie badaczy oraz innych osób aktywnych na tym polu. Ilustrację podjętych działań mogą stanowić warsztaty *Croisement des savoirs et des pratiques* odbywające się we francuskojęzycznej części Europy, dzień poświęcony „*Dialog met de vierde wereld over armoede en mensenrechten*” zaplanowany na 21 listopada 2007 r. w Amersfoort w Holandii oraz regionalna konferencja na Haiti planowana na luty 2008 r.

Ponadto naukowcy oraz absolwenci zajmujący się tą tematyką wspólnie gromadzą poświęconą jej wiedzę interdyscyplinarną.

Tematyka konferencji

Choć myśl polityczna Józefa Wrzesińskiego jest w dużej mierze interdyscyplinarna, specjalistyczne konferencje i warsztaty będą zorganizowane wokół czterech dyscyplin naukowych: antropologii społecznej, epistemologii, socjologii, nauk politycznych i historii. W trakcie dwudniowej konferencji przewidziano cztery sesje:

- chroniczne ubóstwo i wykluczenie (historia, teorie politologiczne, tematy z dziedziny epistemologii)
- udzie ubodzy jako aktorzy na niwie politycznej (mobilizacja, typy zachowań, zagadnienia antropologiczne)
- prawa człowieka i chroniczne ubóstwo (aspekty prawne i filozoficzne)
- strategie polityczne mogące przyczynić się do zwalczania ubóstwa (programy publiczne i prywatne inicjatywy)

Część twórczości Józefa Wrzesińskiego zostanie udostępniona przez Międzynarodowy Ruch ATD Czwarty Świat studentom, nauczycielom i badaczom. Zbiór prac, będących w dalszym ciągu w procesie tłumaczenia, jest dostępny na stronie „*Międzynarodowego Centrum im. Ojca Józefa Wrzesińskiego*” (www.joseph-wresinski.org). W ramach przygotowań do konferencji na tej samej stronie została stworzona przestrzeń robocza. Tenże zbiór prac jest również dostępny w języku francuskim w Domu Wydawniczym Cerf pod tytułem „*Refuser la misère. Une pensée politique pour l'action, de Joseph Wresinski*” (228 stron).

Organizacja konferencji

Konferencja, której liczbę uczestników szacuje się na 300 osób, odbędzie się w Paryżu w dniach 4-5 grudnia 2008 r. Ceremonia otwarcia, w formie projekcji filmu dokumentalnego o Józefie Wrzesińskim zakończonej debatą, zaplanowana jest na wieczór poprzedzający, w siedzibie Sciences Po. Uczestnikom angielskojęzycznym zapewnione zostanie tłumaczenie symultaniczne. Sprawozdania będą opublikowane zarówno w języku francuskim jak i angielskim.

Koordinacja

ATD Czwarty Świat: **Marie-Rose Blunsch Ackermann**, colloquewresinski@atd-quartmonde.org
AFSP: **Nonna Mayer**, nonna.mayer@sciences-po.fr; afsp@sciences-po.fr

Komitet naukowy

Międzynarodowy komitet naukowy jest w trakcie formowania się. Francuskie Towarzystwo Nauk Politycznych, Sciences Po oraz Międzynarodowy Ruch ATD Czwarty Świat są reprezentowani przez: Claire Andrieu, Marie-Rose Blunsch, Axelle Brodier, Patrick Brun, Gabrielle Costa de Beauregard, Yves Deloye, Nicolas Herpin, Nonna Mayer, Marco Oberti, Edmond Preteceille, Daniel Sabbagh, Hélène Thomas, Jean Tonglet.

5 - Międzynarodowe Centrum im. Ojca Józefa Wrzesińskiego

***Zebrać historię bardzo biednych
Zrozumieć przyczyny nędzy
Pogłębić zaangażowanie tych, którzy z nią walczą***

W sobotę dnia 10 lutego 2007 r., w Baillet-en-France (30 km na północny-zachód od Paryża), nastąpiło oficjalne otwarcie Międzynarodowego Centrum im. Ojca Józefa Wrzesińskiego.

„Niepewność, bardziej aniżeli potrzeba, jest raną ubóstwa”. Słowa te wypowiedziała Hannah Arendt, wspominając w swym „Eseju o rewolucji”, „tych zranionych przez życie, którym rzeczywistość dorzuca obelgę zapomnienia”.

Wspominając zanikanie środowisk nędzy, w których wiele kobiet i mężczyzn, dzieci i młodzieży żyło, walczyło i cierpiało, Ojciec Józef Wrzesiński – założyciel Międzynarodowego Ruchu ATD Czwarty Świat, stwierdził, że „gdybyśmy się nie pojawili tutaj, z dnia na dzień, jedna z najtragiczniejszych stron życia ubogich zostałaby wyrwana z księgi dziejów ludzkości”.

Aby nic nie zostało zapomniane czy wymazane z pamięci, jak doznane krzywdy, toczone walki, przedsięwzięte działania, uzyskane postępy, zobowiązania podjęte w przeszłości, od utworzenia Ruchu tj. w 1957 r., członkowie ATD Czwarty Świat z zapamiętaniem opisują, rejestrują, fotografują, filmują, rysują, malują wszystkie zdarzenia; by dawać świadectwo nadziei i odwagi tym, którzy nie akceptują nieuchronności ubóstwa.

Bogactwo i niepowtarzalny charakter tej spuścizny gromadzonej od 50 lat, wola zapewnienia ciągłości przyszłym pokoleniom, pragnienie stopniowego otwarcia i uczynienie z tego spuścizny ludzkości, zainspirowało Ruch ATD Czwarty Świat do powołania Międzynarodowego Centrum im. Ojca Józefa Wrzesińskiego.

Centrum to czyni wysiłki by zebrać i zachować całą dokumentację umożliwiającą poznanie życia, działalności i idei jego fundatora – Ojca Józefa Wrzesińskiego; poznanie

życia, walki i idei kobiet i mężczyzn żyjących w ubóstwie; poznanie działań i polityki w walce z ubóstwem. Dokumentacja ta istnieje we wszystkich możliwych postaciach: na piśmie, w nagraniach dźwiękowych, na filmach, na fotografiach, w przedmiotach itp.

Centrum uczyni wszystko, by wyeksponować tę unikalną spuściznę i przyczyni się do jej stopniowego udostępniania i międzynarodowego rozpowszechnienia, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawodawczymi.

Geneza projektu

Ojciec Józef Wrzesiński, trwał w przekonaniu, że dobre intencje są niewystarczające w skutecznym zwalczaniu ubóstwa i marginalizacji w życiu. Osobiste doświadczenie życiowe, znajomość realiów dnia codziennego i poglądy rodzin najuboższych są absolutną koniecznością. Zdobywanie tej wiedzy było i jest jedną z priorytetowych misji Ruchu ATD Czwarty Świat. Międzynarodowe Centrum im. Ojca Józefa Wrzesińskiego wpisuje się w ciągłość tych wysiłków.

Centrum dla najuboższych rodzin i dla społeczeństwa.

Międzynarodowe Centrum pragnie umożliwić rodzinom najuboższym:

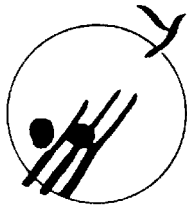
- aby uświadomiły sobie na wstępie swą tożsamość zbiorową i wspólnotę historii, jako niezbędne elementy do prowadzenia dialogu z innymi członkami społeczeństwa,
- przekazanie swym potomkom dumy ze swej rzeczywistej odwagi i wytrwałości wobec ubóstwa, uwalniającej ich przed zamknięciem się i zachęcającej do zajęcia aktywnego miejsca w społeczeństwie.

Międzynarodowe Centrum jest otwarte dla wszystkich i umożliwia:

- korzystanie z wkładu myśli Ojca Józefa Wrzesińskiego w odnawianiu sposobu pojmowania walki z ubóstwem,
- postrzeganie bogactwa życiowego w sercach najuboższych, których społeczeństwo pozbawia się niesłusznie,
- zrozumienie mechanizmów ubóstwa i wykluczenia poza nawias, by powstrzymać ich rozprzestrzenianie się,
- dysponowanie solidną bazą dla opracowania narzędzi ułatwiających działanie i kształcenie wszystkich uczestników walki z ubóstwem i wykluczeniem poza nawias, proponując drogi i środki innowacyjne dla tego celu.

5 - Międzynarodowy Ruch ATD Czwarty Świat

ATD Czwarty Świat jest międzynarodowym ruchem, stawiającym sobie za cel walkę z nędzą i wykluczeniem społecznym. Jest on otwarty na wszelkie przekonania religijne i polityczne. Posiada status konsultacyjny przy UNICEF, UNESCO, ONZ i Radzie Europy.

Skąd wzięła się nazwa ATD Czwarty Świat? ATD to po francusku „Aide à Toute Détresse”, co oznacza „Pomoc wobec każdego nieszczęścia”. Dzisiaj skrót ATD oznacza „A Tous la Dignité”, czyli „godność dla wszystkich”. Czwarty Świat to określenie związane z mało znanym epizodem z czasów rewolucji francuskiej, kiedy to arystokrata Dufourny de Villiers dał biednym głos w swojej publikacji „Kroniki czwartego stanu”. Określenie czwarty świat symbolizuje dążenie całego społeczeństwa, a zwłaszcza osób żyjących w ubóstwie do realizowania pełni swoich praw obywatelskich.

Działalność ATD Czwarty Świat zależy od specyfiki i kultury danego kraju oraz od potrzeb społeczności lokalnych. ATD Czwarty Świat podejmuje starania, by z ludzi najuboższych uczynić najważniejszych partnerów w walce z nędzą i budowaniu świata szanującego godność każdego człowieka. Stara się również ułatwić najuboższym zabranie głosu w publicznej debacie na temat współczesnych problemów społecznych oraz umożliwić im współdecydowanie w kwestiach, które ich bezpośrednio dotyczą.

W Polsce Ruch ATD Czwarty Świat rozpoczął swoją działalność w 1998 r. w **Kielcach**, od spotkania wolontariuszy z bezdomnymi na dworcu PKP i w noclegowni. Od tego czasu trwają regularne spotkania i coroczne obchody 17 października. W 2002 r. przy dworcu PKP w Kielcach ustawiono krzyż upamiętniający zmarłych bezdomnych. Rok później zorganizowane zostały warsztaty artystyczne w Kałkowie koło Kielc.

W Warszawie ATD Czwarty Świat rozpoczął działalność w 2004 r. W salach Uniwersytetu Warszawskiego odbył się Ósmy Uniwersytet Powszechny, gdzie spotkali się ludzie najubożsi, wolontariusze i politycy z całej Europy, by wspólnie dyskutować o godności człowieka oraz o walce z nędzą i wykluczeniem społecznym.

Od 2006 r. ATD w Warszawie zaprasza grupy dzieci do udziału w międzynarodowym projekcie **Tapori**. Będą one mogły dzielić się pomysłami i marzeniami jak budować przyjaźń i zrozumienie między dziećmi (www.tapori.org)

W 2008 r., ATD Czwarty Świat poszukuje wolontariuszy do realizacji projektów walki z biedą i z wykluczeniem społecznym. Od stycznia do października 2008 będą realizowane następujące projekty:

1. Inauguracja bibliotek podwórkowych – wiosna 2008
2. Przygotowanie 7-me EAPN spotkanie osób dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w Brukseli (Maj 2008)
3. Międzynarodowa Kampania Tapori dla dzieci (1 czerwca 2008 r. – Dzień Dziecka)
4. Przygotowanie Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem pod patronatem Rzecznika Praw Obywatelskich (17 października 2008 r.)
5. Tłumaczenie dokumentów Ruchu na język polski

Stowarzyszenie Przyjaciół Międzynarodowego Ruchu ATD Czwarty Świat w Polsce

Adres korespondencyjny: Ul Paderewskiego 20 – 25 004 Kielce

Bank Millenium - Nr konta: 38 1160 2202 0000 0000 7346 9569

Grupa ATD Czwarty Świat w **Kielcach** : atdczwartyswiat@wp.pl

Grupa ATD Czwarty Świat w **Warszawie** : atd-warszawa@neostrada.pl

Kontakt ATD Czwarty Świat w **Bydgoszczy** : kontakt-bydgoszcz@atd-fourthworld.org

www.atd.org.pl